

Raadsinformatiebrief

GEMEENTEBESTUUR

RIB nummer 2022 133
collegevergadering d.d. 3 oktober 2022
programma Circulaire en duurzame hoofdstad
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 1881159
team Werken en Bereikbaarheid
steller S. Belgers
doorkiesnummer +31 615605000
e-mail s.belgers@venlo.nl
datum 27 september 2022
bijlage(n) 4
datum verzonden

12 OKT. 2022

Onderwerp

Additionele uitkering - energiebesparende maatregelen bij huishoudens met energiearmoede

Kennisnemen van

Middels deze raadsinformatiebrief informeren we u over de wijze van besteding van de aanvullende rijksmiddelen voor het treffen van energiebesparende maatregelen bij huishoudens met energiearmoede.

Aanleiding

Actualiteit: lokale maatregelen energieproblematiek en geldzorgen

Door de stijgende energieprijzen staat de betaalbaarheid van de energierekening voor steeds meer Venlose huishoudens onder druk. Mede ingegeven door deze ontwikkeling hebben wij op 14 september 2022 op uw initiatief met u een rondetafelgesprek gevoerd. Daarbij verzocht u ons om een beeld te schetsen van de verschillende oplossingen op korte termijn, rekening houdend met de voorgenomen maatregelen van het Rijk. Naast deze oplossingen op korte termijn, hebben we ook de opgave om woningeigenaren op de langere termijn te helpen met de verduurzaming van hun woning.

In bijlage 3 van het betreffende raadsvoorstel 'Lokale maatregelen energieproblematiek en geldzorgen' (65) wordt dan ook expliciet verwezen naar onder andere deze regeling.

1^e tranche rijksmiddelen

In juni 2022 bent u middels een raadsinformatiebrief (78) geïnformeerd over de aanpak voor de besteding van de ontvangen rijksmiddelen energiearmoede voor huishoudens. Het ging hierbij om een bedrag van € 1.168.605 dat begin dit jaar door het Rijk middels een specifieke uitkering aan de gemeente Venlo beschikbaar is gesteld. Wij hebben destijds besloten om te kiezen voor een drie-sporenaanpak, bestaande uit 1) energieadvies, 2) kleine maatregelen en 3) woninggebonden maatregelen.

Raadsinformatiebrief

Wijziging beschikking

Vervolgens ontvingen we onverwacht op 4 juli 2022 een brief met een wijziging van deze eerder toegekende beschikking. Deze wijziging omvatte drie punten, namelijk:

1. Aanvullend op het eerder beschikbaar gestelde bedrag van € 1.168.605 voor maatregelen gericht op energiearmoede, ontvangen we eenzelfde bedrag opnieuw;
2. Naast de middelen specifiek gericht op de doelgroep energiearmoede, ontvangen we een bedrag van (€ 437.278) ten behoeve van het realiseren van isolatiemaatregelen;
3. De (nieuwe) uitvoeringstermijn van alle beschikbaar gestelde bedragen (ook het eerder beschikbaar gestelde bedrag) wordt vastgesteld op *31 december 2023.

* Op 13 september ontvingen we een brief vanuit het Rijk dat de uitvoeringstermijn wederom is verlengd, tot 31 december 2024 (bijlage x).

Hieronder volgt een totaaloverzicht van de beschikte bedragen

Beschikt bedrag (1 ^e tranche)	€1.168.605,-
Aanvullende middelen amendement raad	€300.000,-
Additionele beschikking (2 ^e tranche)	€1.605.883,-
Totaal ontvangen middelen besparende maatregelen	€3.074.488,-

Hieronder volgt een overzicht van de wijze van besteding

Gereserveerd sporen 1 en 2 (voorstel juni)	€1.174.884,-
1e fase isolatieaanpak	€500.000,-
Bijdrage regio-aanvraag RESNML	€25.000,-
Restant bedrag beschikbaar	€1.374.604,-

Kernboodschap

Woninggebonden maatregelen (spoor 3)

Ondanks dat met grotere maatregelen de grootste energie- en kostenbesparing kan worden gerealiseerd, hebben we eerder besloten om de middelen vanuit de 1^e tranche voornamelijk in te zetten voor de sporen 1 en 2. Daaraan lag ten grondslag dat:

- de op dat moment toegekende middelen te beperkt waren om op grote schaal huishoudens te ondersteunen met woninggebonden maatregelen;
- met de sporen 1 en 2 een bredere doelgroep kon worden bereikt (woningeigenaren én huurders) ten opzichte van spoor 3 (enkel woningeigenaren).

De middelen die nu aanvullend beschikbaar worden gesteld, zien we als een kans om nu wél invulling te geven aan grotere maatregelen, zoals het isoleren van woningen (spoor 3).

Voorgestelde aanpak

Proces ontzorging isolatie

- Bewoners die eigenaar zijn van een grondgebonden woning waarbij de energietoeslag is toegekend, worden persoonlijk uitgenodigd om deel te nemen;
- Vervolgens zal een toets plaatsvinden of de aanvrager ook daadwerkelijk tot de doelgroep behoort (zie paragraaf doelgroep);
- Uitgangspunt is dat de doelgroep volledig wordt ontzorgd. Nadat zij kenbaar hebben gemaakt interesse te hebben in de gratis isolatiemaatregel, volgt door een erkend installateur een schouw bij de woning en wordt de bewoner een aanbod gedaan. De bewoner ontvangt zelf geen fysiek geldbedrag.

Randvoorwaarden aanpak

- Beredeneerd vanuit de doelgroep toegekende energietoeslag (<120% wsm), gaat het om circa 600 huishoudens met een eigen grondgebonden woning die in aanmerking komen (zie paragraaf doelgroep);
- De conversie (aantal woningeigenaren dat daadwerkelijk deelneemt) is lastig in te schatten. Op basis van vergelijkbare projecten (door andere gemeenten) is de verwachte conversie +/- 50%, wat neerkomt op circa 300 huishoudens die van de regeling gebruik zullen maken;
- De gemiddelde kosten voor het uitvoeren van een isolatiemaatregel worden ingeschat op €1.500,- per woning. De maatregel spouwmuurisolatie zal worden aangeboden, met vloerisolatie als alternatief;
- De bewoner komt maximaal voor 1 maatregel in aanmerking, er wordt geen eigen bijdrage gevraagd door de bewoner en de looptijd van het project is 12 maanden;
- Omdat sprake is van volledige financiering middels subsidies is het voor inwoners niet mogelijk om aanvullend gebruik te maken van andere rijkssubsidies.

De doelgroep

Waar bij het verstrekken van energieadvies en energievouchers (sporen 1 en 2) minder de noodzaak bestaat om een onderbouwde toetsingsmethodiek voor de doelgroep te hanteren, vragen grotere maatregelen met aanzienlijk hogere kosten per maatregel om een ander verantwoordingsniveau. Om te bepalen of een huishouden in aanmerking komt voor de voorgestelde woninggebonden maatregelen vanuit spoor 3 hanteren we daarom de volgende toetsingscriteria:

- De aanvrager vormt een huishouden met een besteedbaar (netto) inkomen dat lager is dan 120% van het wettelijk sociaal minimum. Deze norm komt overeen met de doelgroep die in aanmerking komt voor de energietoeslag;
- De aanvrager is eigenaar van de grondgebonden woning en bewoont de woning zelf.

Het bepalen van de doelgroep is complex. Immers, steeds meer mensen komen in de knel met het betalen van hun energierekening en zijn gebaat bij het nemen van besparende maatregelen. De voornaamste redenen waarom we kiezen voor deze criteria zijn als volgt:

- Deze doelgroep hebben we goed in beeld vanuit de aanvragers energietoeslag en is (relatief) eenvoudig en snel te bereiken;
- De middelen zijn niet zodanig dat we gemeente-breed aan alle woningeigenaren deze maatregelen kunnen aanbieden. Wel bieden het zonnepanelenproject en een collectieve inkoopactie isolatie financiële voordelen voor alle woningeigenaren;
- Het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) waarvoor gemeenten en regio's in het najaar een aanvraag kunnen indienen, biedt mogelijkheden om de aanpak op te schalen naar een bredere doelgroep.

Opschalen naar bredere doelgroep (zie begroting)

Gezien de urgentie starten we op korte termijn met de doelgroep waarvan bekend is dat zij behoren tot de doelgroep doordat de energietoeslag is toegekend. Zij ontvangen als eerste de bewonersbrief. De bewoners die de toeslag nog aanvragen en toegekend krijgen, zullen begin 2023 eenzelfde bewonersbrief ontvangen voor deelname. Op basis van de resultaten van de 1^e fase zullen we besluiten hoe we de resterende middelen wensen te besteden, bijvoorbeeld door:

- De doelgroep te verbreden voor niet-woninggebonden maatregelen (t.w.v. €200,-);
- De doelgroep te verbreden voor de woninggebonden maatregelen (t.w.v. €1.500,-).
- Extra middelen te koppelen aan deze 1^e fase isolatieaanpak omdat de conversie (deel van de doelgroep die gebruik maakt van de regeling) hoger ligt dan 50%.

We starten niet nu al direct met het benaderen van een bredere doelgroep, ondanks het beschikbare budget. De arbeids- en materialenmarkt is zodanig dat we het niet realistisch achten om direct een bredere doelgroep te kunnen bedienen. Middels deze getrapte aanpak gaan we nu al aan de slag, maar leren we tegelijkertijd over de mogelijkheden voor opschaling en uitbreiding.

Regionale aanvraag (zie begroting)

Het Nationaal Isolatie Programma (NIP) is gelanceerd met als doel om voor 2030 landelijk 2,5 miljoen woningen (label E, F en G) te isoleren. Gemeenten, maar ook regio's kunnen in het najaar een aanvraag indienen met een plan van aanpak, om aanspraak te maken op middelen uit het programma. Voor de gezamenlijke regionale aanvraag vanuit het NIP wordt vanuit RESNML een regionaal projectbureau opgericht. Als gemeente Venlo ondersteunen we deze regionale aanvraag. De voorliggende lokale isolatieaanpak maakt het mogelijk om al op kortere termijn huishoudens te helpen, en tegelijkertijd te leren hoe we op een later moment (regionaal) kunnen opschalen.

Verduurzaming sociale huursector

De lokale woningcorporaties bezitten samen wel bijna 30% van de totale woningvoorraad in onze gemeente. Daarmee zijn ze een belangrijke partner in de verduurzamingsopgave. Juist daarom zijn we structureel met hen in gesprek over de verduurzaming van sociale huurwoningen en leggen we dit ook vast in onze gezamenlijke prestatieafspraken.

Het is een bewuste keuze om deze gemeentelijke isolatieaanpak te richten op woningeigenaren, en niet op (sociale) huurders.

- De corporaties die in Venlo actief zijn, hebben de gedeelde opvatting dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor de verduurzaming van hun woningvoorraad;
- Gemeente en woningcorporaties kunnen elkaar met de rijksmiddelen voor energiearmoede voornamelijk versterken op de sporen 1 (energieadvies) en 2 (kleine maatregelen) richting huurders;
- Het lokale ambitieniveau voor verduurzaming van de woningvoorraad, bovenop de verplichte rijksopgave, is desalniettemin belangrijk onderdeel van de onderlinge dialoog en het proces van prestatieafspraken.

Communicatie

Communicatie is essentieel in het bereiken van de doelgroep (met energiearmoede). Zoals uw raad eerder aangaf vraagt dit bijzondere aandacht. Niet alleen omdat er soms sprake is van problematiek zoals laaggeletterdheid, maar ook omdat er zich schaamte voordoet. Het enkel versturen van een brief is dan veelal onvoldoende. In afstemming met team Communicatie wordt een passend communicatieplan opgesteld dat past bij de doelgroep.

Vervolgprocedure raad

Recentelijk heeft uw raad ingestemd met het raadsvoorstel 'Lokale maatregelen energieproblematiek en geldzorgen' (65). In bijlage 3 van dat voorstel vindt u een overzicht van alle energiebesparende maatregelen en regelingen vanuit de gemeente. We hebben daarbij toegezegd om de voortgang van deze brede aanpak energiearmoede, waaronder de lokale regelingen, te monitoren en u als raad daarover periodiek te informeren. Waar een deel van de regelingen in de opstartfase zit, zijn we ook al voortvarend aan de slag gegaan, onder andere met het verstrekken van energieadvies vanuit ons team Goede Buren. Ook de voucherregeling voor energiearmoede is inmiddels operationeel.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

Bijlagen

1.	Wijziging beschikking specifieke uitkering energiearmoede	04-07-2022
2.	Aanbieding Programma Versnelling verduurzaming Gebouwde Omgeving	13-09-2022
3.	Subsidieregul 'Isolatieaanpak energiearmoede Venlo'	27-09-2022
4.	...	...
5.	...	...